

TOHOLAMMIN KUNNAN LAUSUNTO LOMITUKSEN PAIKALLISYKSIKKÖRAKENTEEEN KEHITTÄMISESTÄ

4/06.066/2021

Kh 18.01.2021 § 2

Valmistelija lomituspalvelujohtaja Sanna Niemi, puh. 040 150 5220

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on käynnistänyt lomituspalvelujen paikallisyksikkörakenteen uudistamisen sosiaali- ja terveysministeriöltä (STM) saamiensa linjausten perusteella. Taustalla on maatalouden rakennemuutos, jonka seurauksena lomituspalvelujen käyttäjien ja lomituspäivien määrän ennustetaan edelleen laskevan. STM katsoo, että maatalouslomitushallintoa on tarpeen sopeuttaa jo ennen suunnitteilla olevaa laajempaa hallinnon uudistusta, jonka arvioidaan toteutuvan mahdollisesti vuonna 2025.

Mela teki vuonna 2019 toimeksiantosopimuksen tehneille kunnille kaksi kuulemistä koskien paikallisyksiköiden yhdistämistä. Jälkimmäinen kuuleminen osoitettiin myös tuottajajärjestöille. Kuulemisissa pyydettiin ehdotuksia tarkoituksenmukaisten lomitusalueiden muodostamiseksi. Saamiensa vastausten pohjalta Mela laati neljä vaihtoehtoista mallia, joiden pohjalta Mela järjesti neuvottelukierroksen toimeksiantosopimuksen tehneiden kuntien edustajien ja tuottajajärjestön edustajien kanssa. Keski-Pohjanmaan osalta neuvottelu käytiin 1.12.2020.

Yhdistymisen lähtökohtana on nykyisten paikallisyksiköiden yhdistäminen kokonaisina. Mela tekee ratkaisunsa STM:n antamien kriteerien perusteella. STM:n asettamia kriteerejä ovat taloudellinen tehokkuus, kielialueet, asiakastytyväisyys, hyvä johtaminen, toiminnan uudistamien ja kehittämien sekä tosiasialliset alueelliset keskittymät. Mela pyrkii tekemään ratkaisun tulevista paikallisyksikkörajoista ja jatkavista paikallisyksiköistä alkuvuonna 2021. Tavoitteena on, että uudet toimeksiantosopimukset astuvat voimaan 1.1.2023. Melalla on myös valmius yhdistää paikallisyksiköt 1.1.2022 alkaen, jos alueella päästään sopimukseen nykyisten toimeksiantosopimusten nopeammasta irtisanomisaikataulusta.

Lausuntopyynnössään 22.12.2020 Mela toteaa sopineensa Pohjois-Pohjanmaan alueella lomituksen toimeksiantosopimuksen tehneiden kuntien ja alueen tuottajaliittojen kanssa käymissä neuvottelussa 2.12.2020, että Mela kuulee vielä kirjallisesti osapuolia erilaisista organisoitumisvaihtoehdoista. Koska Melan esittämät vaihtoehdot koskevat myös Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Lapin ja Pohjanmaan paikallisyksiköiden organisoitumista, myös näiden alueiden paikallisyksiköille annetaan mahdollisuus halutessaan ottaa kantaa Melan esittämiin vaihtoehtoihin.

Mela on esittänyt Keski-Pohjanmaan (Toholammin ja Kaustisen paikallisyksiköt) osalta kolmea eri vaihtoehtoa.

1. Pohjanmaa (Pedersören paikallisyksikkö) ja Keski-Pohjanmaa
2. versio 1 Keski-Pohjanmaa ja eteläinen Pohjois-Pohjanmaa (Kala-

- joen, Nivalan ja Reisjärven paikallisyksiköt)
3. versio 2 Keski-Pohjanmaa ja eteläinen Pohjois-Pohjanmaa (Kala-joen, Nivalan, Reisjärven ja Haapaveden paikallisyksiköt)

Mela ottaa huomioon asiassa aiemmin annetut lausunnot ja neuvotteluissa esitetyt näkökohdat, joten osapuolten ei tarvitse toistaa aiempia kantojaan tämän lausunnon perusteella. Mahdolliset lausunnot pyydetään toimittamaan 20.1.2021 mennessä.

Oheismateriaalina Melan lausuntopyyntö Toholammin kunnalle, jonka liitteenä Pohjois-Pohjanmaan lausuntopyyntö ja vaihtoehtoiset mallit. Lisäksi oheismateriaalina Toholammin kunnan lausuntoluonnos.

Lomituspalvelujohtaja: Kunnanhallitus keskustelee lausuntoluonnoksesta ja valtuuttaa kunnanjohtajan jättämään lopullisen lausunnon.

Kunnanjohtaja: Kunnanhallitus hyväksyy lomituspalvelujohtajan esityksen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kh 19.04.2021 § 63

Valmistelija lomituspalvelujohtaja Sanna Niemi, puh. 040 150 5220

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on päättänyt esittää toimeksiantosopimuksen tehneille kunnille uuden 1.1.2023 voimaastuvan lomituksen toimeksiantosopimuksen tekemistä seuraavan aluejaon mukaisesti:

- Haapavesi, Kalajoki, Kaustinen, Nivala, Reisjärvi, Toholampi
- Muhos, Posio, Ristijärvi, Salla, Siikalatva, Sodankylä, Sotkamo, Ylitornio
- Pedersöre jatkaa nykyisellä toiminta-alueellaan

Perustelut edellä esitetyille paikallisyksikkörakenteelle:

- Pohjoisen Suomen kahdesta paikallisyksiköistä muodostuu kooltaan sellaisia, että ne kestävät pidemmälle tulevaisuuteen eikä välitöntä tarvetta organisaation uudelleentarkasteluun tule lähivuosina.
- Paikallisyksiköiden muutosprosessi voidaan viedä yhtäjaksoisesti läpi, minkä jälkeen uusi yksikkö voi keskittyä toimintansa kehittämiseen.
- Ratkaisu noudattelee useimpien paikallisyksiköiden ja tuottajaliittojen näkemystä luontevista yhdistymissuunnista, joskin muodostuvat alueet ovat osittain suurempia kuin em. toimijat ovat esittäneet.
- Muodostettavan pohjoisimman paikallisyksikön alueella olosuhteet ovat pitkälti samankaltaiset: lomitettavat tilat sijaitsevat pitkien välimatkojen päässä toisistaan. Lomituspalvelulain mukainen valtion talousarviossa varattu hallinnon lisämääräraha voidaan kohdistaa ko. paikallisyksikölle.
- Pedersören yksikkö turvaa jatkossakin Pohjanmaan ruotsinkielisten lomitusasiakkaiden palvelut omalla äidinkielellä

Lausuntopyynnössään 22.3.2021 Mela pyytää Toholammin kunnan vastausta siihen, sitoutuuko kunta tekemään Melan kanssa uuden 1.1.2023 voimaan astuvan toimeksiantosopimuksen, jossa maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestämisvastuu laajennetaan kattamaan nykyisten Haapaveden, Kalajoen, Kaustisen, Nivalan, Reisjärven ja Toholammin paikallisyksiköiden toiminta-alueet, mikäli Mela päättää esittää sopimuksen tekemistä kunnan kanssa.

Mela tekee ratkaisunsa jatkavasta paikallisyksiköstä STM:n antamien kriteerien perusteella (tosiasialliset alueelliset keskittymät, kielialueet, asiakastytyväisyys, hyvä johtaminen, toiminnan uudistaminen ja kehittäminen sekä taloudellinen tehokkuus). Mela edellyttää toimeksiantosopimuksessa nykyiseen tapaan, että toimeksisaaja on yksin vastuussa toimintansa lainmukaisuudesta ja siitä, että sekä maatalousyrittäjien että turkistuottajien lomituspalvelut ja niihin liittyvät hallintotehtävät on järjestetty asianmukaisesti, ammattitaitoisesti, palveluhenkisesti ja tasapuolisesti koko paikallisyksikön alueella. Mela pitää tärkeänä, että lomituksessa turvataan lähipalvelujen saatavuus ja toiminnassa hyödynnetään monipaikkaisen työskentelyn mahdollisuuksia.

Vastaus pyydetään toimittamaan viimeistään 20.4.2021.

Oheismateriaalina Melan lausuntopyyntö Toholammin kunnalle, jonka liitteenä luonnos toimeksiantosopimuksesta. Oheismateriaalina on myös Toholammin kunnan lausuntoluonnos.

Lomituspalvelujohtaja: Kunnanhallitus keskustele lausuntoluonnoksesta ja valtuuttaa kunnanjohtajan jättämään lopullisen lausunnon.

Kunnanjohtaja: Kunnanhallitus hyväksyy lomituspalvelujohtajan esityksen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus tarkasti pöytäkirjan kokouksessa tämän pykälän osalta.
